

Valsts administrācijas
skola

Datu analīze – 1.līmenis

Biruta Sloka, Ieva Brence
2.nodarbība, VAS

Mācības finansētas no Eiropas Sociālā fonda projektiem

Nr.3.4.2.0/15/I/001 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide labāka regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta jomā" un

Nr.3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Valsts administrācijas
skola

Mācību plānojums, 2.nodarbība

9.00-10.30	1.daļa, Datu vizualizācija Korelācijas koeficienti (Pīrsona, Spīrmena) aprēķināšana
10.30-10.45	Kafijas pauze
10.45-12.15	2.daļa, Izlases raksturotāju aprēķināšana un attiecināšana uz ģenerālkopu
12.15-13.00	Pārtraukums
13.00-14.30	3.daļa, Datu analīze – biežāk izmantotās datorprogrammas jeb pakotnes
14.30-14.45	Kafijas pauze
14.45-16.15	4.daļa, Darbs ar Latvijas un starptautisko organizāciju datu bāzēm

Korelācijas koeficients

Viena no Pīrsona korelācijas koeficienta aprēķināšanas formulām:

$$r = \frac{cov_{xy}}{s_x \times s_y}$$

Kur

r – korelācijas koeficients

s_x – pazīmes x vidējā kvadrātiskā novirze

s_y – pazīmes y vidējā kvadrātiskā novirze

cov_{xy} pazīmju x un y jauktā dispersija jeb kovariācija

Korelācijas koeficients

Uzņēmuma G izdevumi attīstībai un peļņa pēdējo sešu gadu laikā

i	Izdevumi attīstībai un pētniecīb ai x_i	Peļņa y_i					
1	5	31					
2	11	40					
3	4	30					
4	5	34					
5	3	25					
6	2	20					

Korelācijas koeficients

Salīdzināsim ar aprēķināto Pīrsona korelācijas koeficientu –
aprēķini veikti ar SPSS

Correlations			
		Izdevumi attīstībai un pētniecībai	Peļņa
Izdevumi attīstībai un pētniecībai	Pearson Correlation	1	,909*
	Sig. (2-tailed)		,012
	N	6	6
Peļņa	Pearson Correlation	,909*	1
	Sig. (2-tailed)	,012	
	N	6	6

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Valsts administrācijas
skola

Korelācijas koeficients

Spīrmena rangu korelācijas koeficients

$$\rho = 1 - \frac{6 \times \sum_{i=1}^n \Delta_i^2}{n(n^2 - 1)}$$

Korelācijas koeficients

Spīrmena rangu korelācijas koeficients

Salīdzināsim ar aprēķināto Spīrmena rangu korelācijas koeficientu – aprēķini veikti ar SPSS

Correlations				
			Izdevumi attīstībai un pētniecībai	Peļņa
Spearman's rho	Izdevumi attīstībai un pētniecībai	Correlation Coefficient	1,000	,986**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	6	6
	Peļņa	Correlation Coefficient	,986**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	6	6

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Izlases metode

Dažu biežāk izmantoto parametru un to vērtējumu apzīmējumi

Nosaukums	Parametrs ģenerālkopā	Vērtējums izlasē
Aritmētiskais vidējais	μ ($m\bar{i}$), μ_x , μ_y , $\mu(x)$, $\mu(y)$	\bar{x} ; \bar{y}
Dispersija	σ^2 (sigma)	s^2
Standartnovirze	σ	s
Korelācijas koeficients	ρ (ro)	r ; R
Regresijas koeficients	B	b
Vienību skaits	N	n
Relatīvais biežums	W	w
Vispārīgs rādītājs (jebkurš)	θ (teta)	T

Izlasses metode

Ticamības (sauc arī par vērtējuma intervālu, angļiski – *confidence interval*) intervāls: aritmētiskajam vidējam

$$\Delta_{\bar{x}} = |\mu - \bar{x}|$$

$$\mu = \bar{x} \pm \Delta_{\bar{x}}$$

to pieraksta arī šādi:

$$\bar{x} - \Delta_{\bar{x}} \leq \mu \leq \bar{x} + \Delta_{\bar{x}}$$

Kur

μ – aritmētiskais vidējais ģenerālkopā

\bar{x} – aritmētiskais vidējais izlasē

$\Delta_{\bar{x}}$ – robežkļūda, kas aprēķināta, pamatojoties uz izlases veidu un izvēlēto varbūtību

$\Delta_{\bar{x}} = t \times s_{\bar{x}}$, kur

$s_{\bar{x}}$ – aritmētiskā vidējā standartkļūda (angļiski – *standard error of mean*), ko aprēķina, pamatojoties uz izlases veidu

Valsts administrācijas
skola

Izlases metode

Aprēķināt ticamības apgabalu jeb vērtējuma apgabalu

- 1) Ar varbūtību 0,9
- 2) Ar nozīmības līmeni 0,05
- 3) Attēlot grafiski ticamības jeb vērtējuma apgabalus

Izlases metode

Izlases apjoma aprēķināšana nejaušai atkārtotai izlasei

Ievietojam izteiksmē

$$\Delta_{\bar{x}} = t \times s_{\bar{x}},$$

$$s_{\bar{x}} = \sqrt{\frac{s^2}{n}}$$

$$\Delta_{\bar{x}} = t \times \sqrt{\frac{s^2}{n}}$$

$$n = \frac{t^2 \times s^2}{\Delta_{\bar{x}}^2}$$

kur

n – izlases apjoms

t- varbūtības koeficients

s²- izlases dispersija (ja izlase maza, noteikti jāizmanto dispersijas koriģētais vērtējums)

$\Delta_{\bar{x}}$ – izlases robežklūda

Valsts administrācijas
skola

Izlases metode

Izlases apjoma aprēķināšana nejaušai neatkārtotai izlasei

$$n = \frac{t^2 \times s^2 \times N}{t^2 \times s^2 + \Delta_{\bar{x}}^2 \times N}$$

kur

n – izlases apjoms

t - varbūtības koeficients

s^2 - izlases dispersija (ja izlase maza, noteikti jāizmanto dispersijas koriģētais vērtējums)

$\Delta_{\bar{x}}$ – izlases robežklūda

N – ģenerālās kopas apjoms

Valsts administrācijas
skola

Datu analīze – biežāk izmantotās datorprogrammas jeb pakotnes

SPSS – Statistical Package for Social Sciences

PSPP - bezmaksas alternatīva SPSS

<https://www.gnu.org/software/pspp/>

EVIIEWS - <http://www.eviews.com/home.html>

R – R vide statistiskajiem aprēķiniem

<https://www.r-project.org/>

STATISTICA - <http://statistica.com/>

SAS https://www.sas.com/en_us/home.html

EXCEL

Valsts administrācijas
skola

Darbs ar Latvijas un starptautisko organizāciju datu bāzēm

Centrālā statistikas pārvalde

<http://www.csb.gov.lv/dati/statistikas-datubazes-28270.html>

Latvijas Banka

<https://statdb.bank.lv/lb/?lang=lv>

Eiropas Statistikas birojs *EUROSTAT*

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*OECD*)

<http://stats.oecd.org/Index.aspx>

Pasaules banka

<https://datacatalog.worldbank.org/>

citas

Valsts administrācijas
skola

Statistikas kvalitāte

Statistikas kvalitātei arvien vairāk tiek pievērsta uzmanība gan no lietotāju, gan statistikas nodrošinātāju puses – ir izstrādāti un ļoti stingri ievēroti dažādi kodeksi

- **Eiropas Statistikas Prakses kodekss**

Latvija strikti ievēro Eiropas Statistikas prakses kodeksu, par kuru ir pieejama informācija CSP mājaslapā – iesakām pievērst uzmanību jaunajiem aspektiem Eiropas Statistikas prakses kodeksā (informācija pieejama

http://www.csb.gov.lv/sites/default/files/2017_esp_k_izmainas_08122017.pdf

Valsts administrācijas
skola

Paldies par Jūsu uzmanību!

{Kontaktinformācija – Biruta Sloka, e-pasts Biruta.Sloka@lu.lv; 29244966}
{Kontaktinformācija – Ieva Brence, e-pasts Ieva.Brence@riseba.lv; 26363506}

Mācības finansētas no Eiropas Sociālā fonda projektiem

Nr.3.4.2.0/15/I/001 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide labāka regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta jomā" un

Nr.3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā"

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē